ҰСТАЗ - ҰЛЫ ЕСІМ М.Әуезов

XXI ҒАСЫР ПЕДАГОГЫ

XXI ҒАСЫР ПЕДАГОГЫ

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖУРНАЛЫ

№1 (2) АҚПАН 2022

Алмагамбетова К.А.
БАЛА ТҰЛҒАСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДА ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ ТИІМДІЛІГІ

Арынбаева Ж.Е.
ЖАҢА ЗАМАН БАЛАСЫ - ЕРТЕҢГІ ЕЛІМІЗДІҢ БОЛАШАҒЫ

Айнабекова Г.А.
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ МЕН ОҚЫТУДЫҢ ЖАҢАРТЫЛҒАН МАЗМҰНЫН ІСКЕ АСЫРУДЫҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ

Нұралиева Айгүл Әбдрахман
Түркістан облысы адами әлеуетті дамыту басқармас
Жетісай ауданының адами әлеуетті дамыту бөлі
мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту бойынша ә

БАЛА ТӘРБИЕСІ - БОЛАШАҚТЫҢ БАҒДАРЫ

Усманова Жания Амангелдіқызы
Түркістан облысының адами әлеуетті дамыту басқармасының
Жетісай ауданының адами әлеуеттідамыту бөлімінің
МКҚК «Майра» бөбекжай балабақшасының меңгерушісі

БАЛАБАҚША – БАҚЫТ БАСПАЛДАҒЫ

Тұңғыш Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына жолдауында айтылғандай, бала тәрбиесі балабақшадан басталады. Ертең осы елге ие болатын, тәуелсіз елді әркениетті әлемге танытатын, дамыған елдермен терезесі теңеcтетін балабақшада тәрбиеленіп жатқан жеткіншек. Біздің мамандығымыз – бұл біздің өмір жолымыз. Балабақша бізге балада бар ең нәзік–бала жан дүниесін сезінуге, аялауға, бағалауға үйретеді.

Мен меңгеруші ретінде байқағаным, біз шын мәнінде жолдың басында тұрады екенбіз. бұлай дегенім, кішкентай бүлдіршіндерді балабақшаға қабылдап алып, шығарып салатын жолдың басында тұрамыз.

Балалардың күлкісі мейірімі арқасында біздің балабақша күн өткен сайын гүлденіп көркейіп жасара түсуде. Балабақшада берілген тәрбие – барлық тәрбиенің бастамасы әрі жан–жақты тәрбиемен дамыту ісінің түпкі негізін қалайтын орын. Балабақша – білім мен қоршаған ортаға бейімделудің тірегі, яғни олардың қолында баланың тағдыры тұрады. Әрбір кішкентай ғана бүлдіршіндердің өмірге енді аяқ басқан сәтті көңілінің кілтін тауып, олардың тұлға болып қалыптасуына сүбелі үлес қосатын алтын ұя. Күллі ғажайыптың ең тамашасы – жақсы тәрбиеленген ұрпақ. Әр үйдің кішкентай бөбектері мектепке дейін ата–анасының тәрбиесімен қатар баулитын балабақшада өсіп тәрбиеленетіні анық. Қазіргі заман талабына сай өнерлі, шығармашылыққа бай, жан–жақты дамыған, өздерінің жағымды жақтарын көрсете білетін, өз ойларын ашық айтатын ұрпақ тәрбиелей отырып, мәңгілік ел болып қалыптасуының алғашқы қадамдары деп білемін. Бала тәрбиесін сеніп тапсыруға болатын, қауіпсіз, баланың жан–жақты дамуы мен жетілуін қамтамасыз ететін балабақшалар ауылдық жерлерде де ашыла бастағаны көңіл қуантады. Балабақшадағы оқу қызметтері бес сала бойынша іске асып, балалардың бойына білім нәрімен сусындатады. Тілін дамытып ортаға бейімдеп қарым–қатынасқа икемдейді. Барлық білімнің бастауы – балабақшада. Балабақша – баланың жүйелі білім алатын ең алғашқы қоғамдық ошағы. Баланың болашаққа қадам басып қоршаған ортамен танысып, ең бірінші білім тәрбиемен сусындайтын орны – балабақша. Сондықтан тәрбиешілер бүгінгі күннің жаңалығынан сырт қалмай, үнем ізденіс үстінде жүруі керек.

Ажибекова Жамиля Әмірзаққызы
Түркістан облысының адами әлеуетті дамыту басқармасының
Жетісай ауданының адами әлеуеттідамыту бөлімінің
МККК «Майра» бөбекжай балабақшасының әдіскері

БАЛАБАҚША – БАРЛЫҚ ТӘРБИЕ МЕН БІЛІМНІҢ ЕҢ АЛҒАШҚЫ БАСПАЛДАҒЫ

Қазіргі таңда үздіксіз білім беру еліміздің ертеңі өсіп келе жатқан жас ұрпақтың білімінің тереңдігімен өлшенеді. Білімді, жан-жақты қабілеттіұрпақ – ұлтымыздың бағажетпес қазынасы.

Қоғамымызда болып жатқан әлеуметтік-экономикалық өзгерістер мен еліміздің білім беру саласының әлемдік білім кеңістігіне өтуі білім беру саласында, соның ішінде мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуға уақыт талабына сай өзгерістерді енгізуді талап етіп отыр.

Білім беру балабақша табалдырығынан басталады десек ешқашан қателеспейміз. Барлық білімнің бастауы – бала бақшада. Мектепке дейінгі мекемелерде тәрбие мен білім саласында заманауи педагогикалық технологиялар қаншалықты маңызды болса, мектеп жасына дейінгі балаларды оқыту мен тәрбиелеуде де педагогикалық технологиялар ұғымы кеңінен қолданылатын ұғымның біріне айналды. Ендеше мектепке дейінгі білім беру саласының басты міндеттерінің бірі – өскелең ұрпақты оқыту мен тәрбие беру үрдісіне заманауи әдістерін енгізу. Әрине бұл үшін мектепке дейінгі білім беру мекемелерінде балалардың жеке басының қалыптасуы мен дамуына педагогтардың заманауи инновациялық технологияларды қолдана білу сауаттылығына да байланысты.

Тәрбие мен білім – егіз. Мектеп жасына дейінгі балаларды дамыту мәселесі мемлекеттік саясаттың ажырамас бөлігі болып отыр. Егемен еліміздің талабына сай мектепке дейінгі тәрбие мен білім беру, қазіргі заманғасай білімді де тәрбиелі ұрпақ тәрбиелеу – білімді, жан-жақты тәрбиешілердің еншісінде. Заман өзгерген сайын әдіс-тәсілдер көбейіп, жаңарып, толығып жатыр. Балалардың тілін дамытуды, қызықты үйрету үшін жаңа әдістер мен технологияларды өз тәжірибемізде қолдануға ізденеміз. Жаңа технологияны, әдіс-тәсілдерді тиімді қолдану үздіксіз тәрбие беру мен білім сапасын арттырады.

Жаңа заман баласы – ертеңгі еліміздің болашағы. Жаңа заман баласын қалыптастырып, дамыту үшін тұлғаның ішкі дүниесімен оның қыр-сырын анықтап, мүмкіншіліктері мен қабілетінің дамуына жағдай жасау қажет. Біздің балабақшамызда балаларға үздіксіз білім беруде барлық жағдай қарастырылған. Балабақшада балалардың жеке басының қалыптасуы мен дамуына педагогтардың педагогикалық технологияларды қолдана білу сауаттылығы өте жоғары. Осы уақытқа дейін тәрбиеші ретінде балаларға үздіксіз тәрбие мен білім беруде жаңартылған педагогикалық технологияларды кеңінен қолдануға тырысамын. Себебі қазіргі заман балаларының берілген ақпаратты тез қабылдауынан, есте сақтау қабілеттері жоғары дамығандығы байқауға болады.

Мектепке дейінгі мекеме балаларына үздіксіз тәрбие мен бі... беру келешек ұрпақтың еркін дамуына, жан-жақты білім алуы... белсенді, шығармашыл болуына тікелей әсер ететін балабақша... тәрбиешілері. Осыған орай мектепке дейінгі мекемелердің тәжі... бесіне оқыту мен тәрбиелеудің әртүрлі технологиялары енгізіл... Мәселен, ынтымақтастық педагогикасы, білім беруді ізгілен... ойын арқылы оқыту, түсіндіре басқарып оза оқыту, өздігінен оқы... сын тұрғысынан ойлауды дамыту, оқытудың компьютер... технологиясы, психологиялық, педагогикалық әдістемелік білім... педагогикалық шеберлікті, балалардың жан-дүниесіне тер... үңіліп оны ұғына білуді талап етеді.

Қазіргі таңда мектепке дейінгі білім беру мекемелерінің тәрбиешілердің ұстанымы ауысқан: ол балаларға басшы емес, білім беру қызметінің тең қатысушысы. Мұндай оқыту бала... интеллектуалды қабілеттілігін айтарлықтай шамада анықтай... балаларға мінезін қалыптастыруға, байланыс тілді, логикалық ой... лауды, дүниетанымды дамытуға, сыни ойлауды қалыптастыру... және жеке мүмкіндіктерді беретін дамытушы орта құруға мүмкін... береді.

Мектепке дейінгі шақ адам өміріндегі ең маңызды кезең бол... келеді. Өйткені осы кезде баланың бойындағы табиғи ба... дарындылық жан-жақты дами бастайды. Сондықтан осы шақ... балалармен анағұрлым жан-жақты дамытушылық әрекет... жүйелі жүргізілсе, жұмыс соншалықты нәтижелі болады. Тәрбие... білімді ұрпақ балабақшадан мектепке дайын шәкірт болып ш... ғады.

Балабақша – барлық тәрбие мен білімнің ең алғаш... баспалдағы іспеттес. Мұндағы тәрбиемен білім балалар... табиғи мінезін, қабілетін ерте жастан дамытады. Ба... болашағымыз, бала – қуанышымыз. Ендеше мектепке дей... үздіксіз тәрбиемен, біліммен қамту өзімнің басты мақсаттар... бірі екенін қуана айта аламын.

XXI ҒАСЫР ПЕДАГОГЫ

РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ

Қазақстан 2050 МӘҢГІЛІК ЕЛ

ОЗЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕ ОРТАЛЫҒЫ

«XXI ғасыр ПЕДАГОГЫ» республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журналы

АЛҒЫС ХАТ

Құрметті

Усманова Жания Амангелдіқызы!

2022 жыл – «Балалар жылы» аясында жарық көрген «XXI ғасыр ПЕДАГОГЫ» республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журналына материал жариялап, еліміздің білім беру жүйесін дамыту мен өскелең ұрпақты тәрбиелеу жолындағы еткен еңбегіңіз үшін

АЛҒЫС БІЛДІРЕМІЗ.

Директор **Файзиев Н.С.**

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІК ОЗЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕ ОРТАЛЫҒЫ БСН 210340006151

Жетісай, 2022

МАЗМҰНЫ

БАЛА ТӘРБИЕСІНДЕГІ БАҒДАР

Нуралиева А.А.
Бала тәрбиесі - болашақтың бағдары 4

Алмағамбетова К.А.
Бала тұлғасын қалыптастыруда-жаңа технологиялардың тиімділігі 6

Арынбаева Ж.Е.
Жаңа заман баласы - ертеңгі еліміздің болашағы 8

Қозыбай А.А. Нұрбеков Ш.С.
Мектептерде рухани-адамгершілік тәрбиені іске асыруы мәселелері 9

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ОҚЫТУ МЕН ТӘРБИЕЛЕУ

Айнабекова Г.А.
Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жаңартылған мазмұнын іске асырудың негізгі бағыттары 11

Бектибаева Г.Т.
Балабақшадағы жаңа технологиялар 12

Бесбаева Б.Б.
Мектепке дейінгі ұйымда өзгерістерді енгізу үшін қажеттіліктерді анықтау 13

Усманова Ж.А.
Балабақша - бақыт баспалдағы 15

Аблаева Г.А.
Мектепке дейінгі ұйымда балаларды еңбекке тәрбиелеудің маңызы 16

Қуатбаева Қ.А.
«Рухани жаңғыру» идеясы-рухани адамгершілікке тәрбиелеу бағыты 17

Кенжебекова Т.Ж.
Тәуелсіздік–бізге аманат 18

Кошмаганбетова Л.Б.
Мектеп жасына дейінгі баланың психологиялық даму ерекшеліктері 19

Усенова Р.К.
Педагогикалық иновацияны ендіру жолдары 20

Ажибекова Ж.Ө.
Балабақша - барлық тәрбие мен білімнің ең алғашқы баспалдағы 22

Улукбанова О.Қ.
Балалардың дене бітімініңжан-жақты дамуына жағдайлар туғызу 23

Жолдасова С.А.
Балалардың құзыреттілігін қалыптастыруда жаңашыл тиімді әдістерді қолдану 25

Жорабекова Ж.Т.
Ойын арқылы оқыту технологиясының негізгі элементтері 27

Налибаева Н.Ж.
Мектепке дейінгі балалардың шығармашылық қабілетін дамыту бойынша мектепке дейінгі ұйымның педагогтері үшін шеберлік сыныбын өткізу жоспарын әзірлеу 28

Кәрібаева Ж.Р.
Мектеп жасына дейінгі баланың психологиялық даму ерекшеліктері 30

Сейдалиева Ж.Р.
Мектеп жасына дейінгі балалардың сенімділік эмоцианалдық ортасы мен эстетикалық талғамын қалыптастыру, шығармашылық ойлау мәдениеті мен елестетуін дамыту ....

Ақмолдаева Д.Ө.
Ұйымдастырылған ашық оқу қызметі: «Төрт түлік» ....

Сапарова Г.Е.
Балабақшада берілген тәрбие баланың болашақ өмірінің іргетасы ....

БАСТАУЫШ БІЛІМ

Кушенова Г.А.
Мәңгілік елдің болашағы – білімді ұрпақ ....

ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ІЗДЕНІС

Жолдасов С.А., Улыкмуратова А.У.
Математикалық физика теңдеулерінің негізгі есептерін шешу әдістері ....

Дүйсенова Б.Қ.
Химия пәнін оқытуда инновациялық технологияларды пайдалану ....

Умирбекова А.Е.
Отырардың заттық мәдениеті мен рухани мәдениетінің зерттелу тарихынан ....

Жұматаева А.М.
Чтение как элемент обучения на школьном уроке ....

Білім және ғылым жаңалықтары ....

OZATTAR

OZATTAR

ҚАЗАҚСТАН БІЛІМ САЛАСЫ ҮЗДІКТЕРІНІҢ ЭНЦИКЛОПЕДИЯСЫ

2019-2020

оқу жылы

АБДУАЛИЕВА КАИРПАНУ ДОМАШЕВНА
Павлодар облысы, Екібастұз қаласы білім беру бөлімінің «26 мектеп-гимназиясы» мемлекеттік мекемесі

2016 жылы «Экология жылы»на арналған туған жердің сұлулығы» атты желілік онлайн [illegible] фестивалінің II дәрежелі дипломы, 2017 жылы «XVII Сатпаев оқулары» атты Халықаралық ғылыми конференцияда жоғары нәтиже қол жеткізген үшін III орынның иегері. 2019 жылы Абай Құнанбаевтың 175 жылдық мерейтойына арналған «Халықаралық педагогикалық идеялар фестивалі: Абай гуманистік ойлары қазақстандық білім берудің негіздері ретінде» атты халықаралық фестиваль аясында өткізілген «Педагогикалық шеберлік сайысында» терең білім дәлелдегені үшін дипломмен марапатталды. 2020 жылы ұлы ақын Абай Құнанбаевтың 175 жылдығы атты халықаралық дәрежеде өткізілген Республикалық шығармашылық конкурстарға қатысып жүлделі III орын иегері атанды. 2018 жылы Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Республикалық педагогикалық шығармашылық олимпиадасында жүлделі II орын иегері болып, абыройы асқақтады.

АБДУЖАББАРОВА АЛИЯ АБДУХАЛИКОВНА
Түркістан облысы, Жетісай ауданы, Жетісай қаласы, «Алпамыс батыр» бөбекжай балабақшасы

«Білім берудегі интеграциялық үрдістер: мәселелері және болашағы» конференцияға қатысып, сертификат иегері атанды. Аудандық «Озат тәжірибе-2016» атты сайыстан I дәрежелі дипломмен, «Әдістемелік вернисаж» сайысынан I дәрежелі дипломмен, «Алпамыс батыр» бөбекжай балабақшасының алғыс хатымен марапатталды. «Алпамыс батыр» республикалық қоғамдық қоры «Алпамыс батыр» төсбелгісі иегері атанды. «Рухани жаңғыру болашаққа бастар жарқын жол» атты мерекелік алғыс хатымен, «Skills academy» ақпараттық білім порталы «Қазақстан ұстазы» төс белгісімен, «Өнеге» интеллектуалды білім порталының I дәрежелі дипломымен наградталды. 2018 жылы Жетісай қаласында өткен «Үздік тәрбиеші-2018» атты сайыстан бас жүлде алды. Қала әкімінің алғыс хатының, Оңтүстік Қазақстан білім басқармасының алғыс хатының иегері. «Skills academy» ақпараттық білім порталында «Шәкірт жүрегіне жол тапқан» атты мақаласы жарияланды. «Білім саңаты» республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық-ақпараттық журналының Құрмет грамотасы тапсырылды.

АБДУЛЛИНА АЙНУР КИЛИШБЕКОВНА
Ақтөбе облысы, Мұғалжар ауданы, Қандыағаш қалалық ЖББ №2 орта мектебі

2018 жылы облыстық пәндік олимпиаданың III дәрежелі диплом иегері. Дәл осы жылы ПОНИ Халықаралық байқауының Алғыс хаты мен Дипломын иеленді. 2019 жылы I-республикалық «Үш бәйтерек» онлайн байқауының Алғыс хатын алды. Осы жылы «Тәуелсіздік – теңдесі жоқ байлығым» республикалық қашықтық байқауының Диплом иегері атанды. 2019 жылы «Сұңқар» республикалық интеллектуалды конкурсынан «Үздік сабақ жоспары» үшін III дәрежелі Дипломмен, «Ең үздік сабақ» Мадақтамасымен марапатталды. 2019 жылы Ақтөбе облыстық ғылыми-тәжірибелік орталығының «Қызықты математика» электронды оқулығына, «Сыныптан тыс іс-шаралары арқылы бастауыш класс оқушыларының танымдық әрекеттерін арттыру» атты әдістемелік құралдарында материалдары жарық көрді. 2019 жылы «Мектеп менеджменті: Тиімді басқару және сапалы білім беру» атты республикалық ғылыми-тәжірибелік конференцияның «Бастауыш сынып оқушыларының білімге деген ынтасын арттырудағы өзін-өзі бағалаудың рөлі» атты баяндамасымен қатысты. 2020 жылы «Дара бала» республикалық шығармашылық байқауында Алғыс хатпен, осы жылы жаңартылған білім беру жағдайында «Үздік сабақ үлгісі» облыстық байқауында III дәрежелі Дипломмен марапатталды.

АБДИГАЛИЕВА ЛЯЗЗАТ АБДЫКАИМОВНА
Алматы облысы, Талғар ауданы, Қызыл-Қайрат ауылы № 19 көпсалалы мектеп-гимназиясы

2017 жылы Ұлттық Дельфийлік Комитетінің алғыс хатымен, Алматы мемлекеттік табиғи қорығының мадақтамасымен марапатталды. 2017 жылы Қазақ Творчестволық бірлестігінің «Білім беру саласының озаты» медалінің иегері. 2018 жылы Рухани жаңғыру» бағдарламасы мақсаттарындағы «Ұстаздың рөлі» атты Халықаралық семинарға белсене қатысып, алғыс хатпен марапатталды. 2019 жылы республикалық білім порталына әдістемелік материал және сабақ жоспарын жариялап, әдістемелік тәжірибе алмасып, белсенділік танытқаны үшін құрмет грамотасын иеленді. 2019 жылы «100 ЕСІМ – ҰСТАЗ ДАҢҚЫ» төсбелгісімен, 2020 жылы білім беру саласында әдістемелік шеберлігі мен жаңашылдығын танытқаны үшін «ҰЛАҒАТТЫ ҰСТАЗ» төсбелгісімен марапатталды. 2020 жылы бүкілресейлік талант сайысының «Технология бойынша олимпиадасының» 2-орын жүлдегері. Ағымдағы жылы республикалық көркем еңбек пәнінен 6-сыныптар арасында олимпиадаға жеңімпаздарды дайындағаны үшін Алғыс хатпен марапатталды.

АБИЕВА АЙГУЛЬ АБИЕВНА
Маңғыстау облысы, Ақтау қаласы, Кешкі жалпы орта білім беретін мектептің мұғалімі

2019 жылы Абай Құнанбайұлының 175 жыл толуына орай «Абай дана – Абай дара қазақта!» атты педагогтар арасында өткен республикалық байқауына «Үздік баяндама» номинациясы бойынша қатысып, I орын иеленген үшін Дипломмен марапатталды. 2020 жылы республикалық орта білім беру пәндері бойынша бейнесабақтар байқауының республикалық кезеңінің I дәрежелі Диплом иегері. Осы жылы республикалық ғылым мен білімді қолдау «Тіл, өнер & білім» орталығының ұйымдастыруымен «ПСИХОЛОГИЯ» пәні бойынша Республикалық педагогтарға және оқушыларға арналған олимпиадаға қатысып, жүлдегер атанғаны үшін I дәрежелі Диплом табысталды. Жалпы білім беру мекемелері арасында өткізілген «Үздік презентация – 2020» байқауының «Оқыту сабағы» номинациясы бойынша I орын иеленгені үшін Диплом иегері атанды. Жалпы білім беретін мекемелер арасында өткізілген «ҮЗДІК ПСИХОЛОГ – 2020» байқауының «Оқыту сабағы» номинациясы бойынша I орын иеленгені үшін Дипломмен марапатталды.

МАЗМҰНЫ

А

Абатқызы Анаргул 5
Абдибаева Сара Абдибаевна 5
Абдибекова Асел Султановна 5
Абдиева Бейбитгуль Сагингалиевна 5
Абдижапбарова Акнур Алпамишовна 6
Абдилманова Эльмира Нурлановна 6
Абдирахманова Шара Нургалиевна 6
Абдиреева Бахыткуль 6
Абдихожаева Гульнар Женисбековна 7
Абдол Амандық Сағынтайұлы 7
Абдракманова Гулназ Калжановна 7
Абдраманова Куляйм Жақсылыққызы 7
Абдраманова Раушан Султанбаевна 7
Абдраманова Саодат Тахировна 8
Абдрахманова Аида Ержановна 8
Абдрахманова Бибигуль Айдаровна 8
Абдрахманова Таннуры Даулетбековна 8
Абдримова Арзигуль Зунуновна 8
Абдуалиева Каирпану Домашевна 9
Абдужаббарова Алия Абдухаликовна 9
Абдуллина Айнур Килишбековна 9
Абдигалиева Ляззат Абдыкаимовна 9
Абиева Айгуль Абиевна 9
Абикаева Гульмай Агымжановна 10
Абилдаева Жібек Досыбайқызы 10
Абилова Молдир Бердихановна. 10
Абилтаев Дастан Саматұлы 10
Абильдаева Светлана Серикпаевна 10
Абильжанов Нуржан Галиевич 11
Абитаева Айнаш Мейрмановна 11
Абишбаева Айтолкын Мажитовна 11
Абишева Айнагуль Ахметжановна 11
Абишева Гульсим Нуржигитовна 12
Абишева Куралай Жакина 12
Абсалова Гульдана Муратовна 12
Абтикерова Аманкул Абибуллаевна 12
Абуова Алия Агайбековна 12
Абушахмаева Жансая Нартайқызы 13
Абышева Баян Бахытхановна 13
Ағабеков Нұржан Бердалыұлы 13
Агаджанова Шолпан Сарсенгалиевна 13
Агажанова Раушан Амангельдиновна 13
Ағзам Асима Ағзамқызы 14
[illegible] Шынтаевна 14
Адилова Калден Кабдрахмановна ....
Адильбекова Гульмира Адильбеккызы
Адылханова Анар Мухамедовна ....
Адырбаева Ултуган Альхановна ....
Ажибаева Гулсим Айтжанқызы ....
Ажибаева Нурбала Батырхановна ....
Азизаева Айгуль Айдаровна ....
Азилханова Айнур Асейновна ....
Айдарбекова Бегайм Керимбаевна ..
Айдарбекова Гаухар Оспанкуловна .
Айдаркулова Айгуль Алтынбекқызы
Айдарова Айымша Үсейқызы ....
Айдарова Несипкул Сагимбаевна ..
Айдарханов Таскын Маратович ....
Аймаганбетова Гулзат Кенжебаевн
Айсаева Мальвина Аликқызы ....
Айсиева Айжан Сагитовна ....
Айтанова Шырын Әскербекқызы
Айтбаева Бану ....
Айтбаева Жанар Есимхановна ....
Айтбаева Салтанат Мухтаровна
Айтбекова Алмагул ....
Айтикеева Раушан Алимбаевна .
Айткалиева Дамила Куандыковн
Айтқулова Ляззат Әкімжанқызы
Айтхожаева Аида Болатовна ....
Акбарова Айжамал Шекербеко
Акбержанова Айдана Бокеновн
Акдаулетова Сауле Нуркамало
Акентаева Майра Спаровна ....
Акимова Айман Бакитбековна
Аккузов Абдыжалил Абуталип
Ақбаева Алмакул Садыровна
Ақбаева Алтынгул Амангелдік
Ақмадияр Паридаш ....
Алайдарова Жанат Қалдарбе
Албекова Асел Дутаевна ....
Алберген Ақсобық Нұртуғанк
Алдабекова Ақжарқын Асан
Алдонгарова Акпатша Дәрів
Аленова Сайлаугул Султана
Алибаева Гулбакыт Карбоз
Алибекова Карима Затенов
Алиева Айман Куанышбаев
Алимбеков Хусан Рав

OZATTAR

«OZAT PEDAGOG» төсбелгісі

Нагрудный знак «OZAT PEDAGOG»

«OZAT PEDAGOG» төсбелгісі

Құрметті

Абдужаббарова Алия Абдухаликовна

Сіздің қолыңыздағы «Ozat pedagog» төсбелгісі – білімді ұрпақ тәрбиелеудегі қажырлы еңбегіңіз бен адал қызметіңіздің нәтижесі. Сіз өскелең ұрпақты өресі жоғары азамат қылып тәрбиелеп, ізденіс пен талапқа негізделген мамандықтың абыройын арттырып келесіз. Ұстаз жолы – ғибратты жол. Осы жолда қызмет еткен адам биік белесті бағындыратыны сөзсіз. Сіз де өзіңіздің мықты маман екеніңізді дәлелдеп, «Озаттар» қатарына ендіңіз. Әр оқушының ойын жетілдіріп, арманына қанат бітіріп, мейірім шуағына бөлейтін, бала шақтан болашаққа жол ашатын қадірлі ұстазсыз! Қызметіңі[з] шәкірттеріңізге үлгі болып, үйрете жүріп, үйренуден талмайтын ісіңіз ізгілікке ұлассын!

www.bilimsanati.kz

РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ

Өнерлі, ойшыл, талапты,
Болыңыз биік санатты!

БІЛІМ САНАТЫ

№02(22)

ақпан 2020 жыл

Республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық-ақпараттық, мәдени-рухани журнал

Тіркеу №16918-Ж

тел.: +7 (7252) 77 35 77 Email.: bilimsanati@mail.ru

АЛМАГАНБЕТОВА ХАТИРА АРУБАЙҚЫЗЫ

«Алпамыс Батыр» бөбекжай-бақшасының меңгерушісі. Түркістан облысы, Жетісай қаласы

БОЛАШАҚ ҰРПАҚТЫҢ БОЙЫНДА ҰЛТТЫҚ ПАТРИОТИЗМ СЕЗІМІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ

БАЛА ТӘРБИЕСІ - БОЛАШАҚТЫҢ БАҒДАРЫ

ТҮРЛІ ТҮСТІ ДӨҢГЕЛЕКТЕР

БИТОРЕЕВА Гулжазира Жылкайдаровна,
«Алпамыс Батыр» бөбекжай-балабақшасының тәрбиешісі,
ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ, ЖЕТІСАЙ ҚАЛАСЫ

Білім бөлімі: Сенсорика.		
Мақсаты: Балаларға негізгі төрт түстерді топтастыруға үйрету: Қызыл, жасыл, көк, сары.		
Алдын-ала жұмыс және ұйымдастырылған оқу қызметіне дайындық: «Түстерді қайталау».		
Сөздік жұмыс: Қызыл, жасыл, көк, сары.		
Дидактикалық құралдар: Шарлар, қағаз түстері, боялған құм, түрлі түсті ойыншық мәшинелер.		
Билингвалды компонент: Қызыл-красный, көк-синий, сары-желтый, жасыл-зеленый.		
Қызмет кезеңдері	*Тәрбиешінің қызметі*	*Балалардың қызметі*
Мотивациялық қозғаушылық	-Сәлеметсіңдер ме, балалар? -Көңіл күйлерің қалай? -Бүгінгі сабаққа дайынбыз ба? *Шаттық шеңбері: Табиғат - біздің анамыз,* *Табиғатқа баламыз.* *Иіліп сәлем береміз,* *Біз әдепті баламыз.* -Балалар қазір қай мезгіл? Қыс туралы түсінік беру. Тақтаға түрлі-түсті дөңгелектер ілінеді, жәнеде дөңгелек шарлар қойылады. Түрлі түстерге тоқталу. Балалардан қыс және түрлі түстер жайлы тақпақтарды ұсыну. 	Сәлемдеседі. Жауап береді. Шаттық шеңберін орындайды. -Қыс. **1. Бала** *Далада қар борайды.* *Ақ мамыққа оранды.* *Мұз болады қатады.* *Жып-жылтыр болып жатады.* **2. Бала** *Қызыл, Сары, Көк түсті* [illegible] [illegible] [illegible] **3. Бала** *Ақ қанатты көбелек* *Көк қанатты көбелек* *Қызыл қанат көбелек* *Біздің үйге келе кет.* **4. Бала** *Қызыл көзін ашқанда,* *Сынық сүйем баспа алға!* *Сары көзін ашқанда,* *Қарап қалма аспанға!* *Жасыл көзін ашқанда* *Өте бергін жасқанба!* **5. Бала** *Айналамыз ақ мамық,* *Ойнап жүрміз шаттанып.* *Төбешіктен шанамен* *Сырғанауды бастадық.*

Рефлекстік түзетуші	-Балалар кане, казір біз түрлі-түстер әлеміне саяхат жасаймыз. Балалар көзімізді жұмып автобуспен жүріп барған-дай сезінеміз... *1-АЯЛДАМА: «Шарлар» аялдамасы.* -Ал, кане балалар біз аялдамаларды өтіп шығу үшін автобуспен жүріп барамыз. -Қане, балалар біз бірінші аялдамамызға келдік түсіңдер. -Біз кандай аялдамаға келдік? «Дөңгелек шарларды өз түсімен өз себетіне жинаймыз». -Ал, балалар енді, келесі аялдамаға барайық. *2-АЯЛДАМА: «Гаражларға машиналарын кіргізу».* *3-АЯЛДАМА: «Пирамида»аялдама.* Ал балалар пирамиданы үлкенінен бастап жинаймыз. *4-АЯЛДАМА: «Түрлі-түсті құм» аялдамасы.* -Ал, енді балалар боялған құмнан саусақтарыңмен дөңгелектер саламыз. -Балалар біздің енді топка кететін уакытымыз болды.Топқа кеттік. -Ал, балалар топка келіп серігіп алайык. *Сергіту сәті:* *Тербеледі ағаштар,* *Алдымнан жел еседі.* *Кіп-кішкентай ағаштар,* *Үлкен болып өседі.* -Балалар бүгін біз кандай жұмыс жасадық? -Қандай түстер үйрендік? -Жарайсыңдар балалар! Мадақтау.	***6. Бала*** *Қорыққаныммыз суықтан.* *Баламыз біз шыныққан* *Ойнап алып алдымен,* *Қандай жақсы тыныққан!* Балалардың ойынға деген қызығушылығы артады. Балалар такпактар айтады. Балалар келіседі. ***Дөңгелек шарлар.*** Балалар сол шарларды музыкамен өз түстерімен, өз себетіне жинайды. Балалар түстеріне түстес машиналарды өз гаражларына орналастырады *(музыкамен)*. Ұлдар бөлек қыз балалар бөлек пирамиданы үлкенінен кішісіне карай жинайды *(музыкамен)*. Балалар саусақтарымен дөңгелек пішіндер салады *(музыкамен)*. Балалар шеңберге тұрып сергіту сәтін орындайды. -Аялдамалар арқылы ойындар ойнадық. -Көк, сары, қызыл, жасыл түстерді.

КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕ:	
Біледі:	Түстерді ажыратуды.
Түсінеді:	Түстерді, дөңгелектерді.
Меңгереді:	Дөңгелек шарлар арқылы, ойынды.

ЖАНУАРЛАР

ТОТАНОВА Нұргүл Тотанқызы,
«Алпамыс Батыр» бөбекжай балабақшасының тәрбиешісі.
ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ, ЖЕТІСАЙ ҚАЛАСЫ

Білім облысы: «Қатынас», «Әлеумет»

Білім бөлімі: «Көркем әдебиет», «Қоршаған ортамен таныстыру».

Мақсаты: Жануарларды бір-бірінен ажырата білуге және олардың аттарын дұрыс айтуға үйрету. Қоршаған ортаға мейіріммен карауға тәрбиелеу.

Міндеттері:

Білімділік: Жануарлар, тіршілік ететін ортасы туралы түсінік беру.

Дамытушылық: Ойын арқылы ойлау, есте сақтау қабілеттерін, тақпақ айткызу арқылы тілдерін дамыту, ұсақ қол машықтары, эстетикалық талғамдарын дамыту.

Тәрбиелік: Балаларды жануарларға қамқорлықпен карауға, табиғатты аялай білуге, адамгершілікке тәрбиелеу.

Көрнекілігі: Суреттер, жұмбақтар, тақпақтар, желім, дәнді-дақылдар, слайд.

Барысы: I. Ұйымдастыру кезеңі.

Тәрбиеші: -Балалар, бүгінгі күніміз өте жақсы күн болып басталды, себебі біздің тобымызға қонақтар келіп отыр. Қанекей қонақтарға сәлем берейікші.

Балалар: -Сәлеметсіздерме қонақтар!

*Тәрбиеші:*Қазір бір-біріміздің қолымыздан ұстап, алақан жылуы арқылы жылы лебіздер білдірейік.

Шаттық шеңбері: *Аспанымыз ашық болсын!*
Күніміз жарық болсын!
Деніміз сау болсын!
Достарымыз көп болсын!

II. НЕГІЗГІ КЕЗЕҢ.

Тәрбиеші: *Шанамен зырлап желетін,*
Шаңғы, коньки тебетін.
Аққала жасап ойнайтын,
Қай мезгіл - деп ойлайсың?

-Ал, балалар айтыңдаршы кай жыл мезгілінде болады? (Қыс)

-Қыста қандай ерекшеліктер болады? (Қар жауады, күн суық болады, аяз болады)

-Өте жақсы. Жарайсыңдар!

-Балалар, бүгінгі оқу қызметіміздің тақырыбы: «Жануарлар әлемі».

-Қандай жануарларды білеміз еске түсірейікші. (Жануарлар туралы слайд көрсету). Интерактивті тақтаға назар аударайықшы нелердің суретін көріп тұрсыңдар?

Балалар: -Қой, түйе, сиыр, аю, қоян, түлкі, жылқы, қасқыр, арыстан т.б.

Тәрбиеші: -Жануарлар екіге бөлінеді. Үй жануарлары және жабайы жануарлар. Балалар сендер үй және жабайы жануарларды орыс тілінде, ағылшын тілінде қалай айтатынын білесіңдер ме?

Балалар: -Иә.

Тәрбиеші: -Онда бәріміз бірге айтайық. *Жануарлар-животные, жабайы жануарлар-дикие животные, үй жануарлары-домашныей животные.*

-Жарайсыңдар, балалар. Қолда ұстайтын, адамдар қамқорлық жасайтын жануарлар үй жануарлары деп аталады. Үй жануарын атайықшы?

Балалар: -Қой, сиыр, жылқы, түйе, ешкі.

Тәрбиеші: -Үй жануарларының адамға тигізетін қандай пайдасы бар?

Балалар: -Үй жануарларының пайдасы өте көп. Сиырдың сүтін ішеміз, қаймақ, айран жасаймыз, етін жейміз. Жылқы мінсек көлік, сойса ет. Қойдың, ешкінің жүнінен киім тоқиды.

Тәрбиеші: -Иә, дұрыс айтасыңдар, олардың пайдасы өте көп, үстіміздегі киім-кешек, ішіп-жеп отырған азығымызды, барлығын біз үй жануарларынан аламыз. Ал далада, орманда тіршілік ететін жануарларды жабайы жануарлар дейміз. Олардың түрлері өте көп. Жабайы жануарларды атаңдаршы?

Балалар: -Аю, қасқыр, қоян, түлкі, арыстан т.б.

Тәрбиеші:-Жарайсыңдар, балалар өте дұрыс айтасыңдар. Балалар, бір әдемі әуен естілетін сияқты.

Ғажайып сәт: (Ортаға әуенмен сандық кіргізіледі)

Тәрбиеші: -Балалар, бұл не болды екен? Мен ашып көрейін, ішінде не бар екен? *(сандықтың аузын ашқанда бір жағымды әуен естіледі)* Бұл не сандық, жәй сандық емес, сиқырлы сандық болды ғой. Бұл сандық ғажайып елден келіпті. Бүгінгі ашық оқу қызметінде жануарлар жайында әңгімелесіп отырғанымызды біліп тапсырмалар әкеліпті. 1-тапсырманы ашып көрейік.

1-тапсырма:

Үй жануарлары: Түйенің, сиырдың, жылқының, қойдың, ешкінің төлдерін ата?

Жабайы жануарлар: Аюдың, қасқырдың, түлкінің, қоянның, балаларын ата?

2-тапсырма. Жануарлар туралы жұмбақтар шешу.

1. ***Кішкене ғана бойы бар,***
Айналдырып киген тоны бар.

2. *Тарғыл-тарғыл тас па,*
Тастан бірақ басқа.
Мекені камыста,
Бұл саған таныс па?

3. [illegible]
[illegible]

4. *Халық «қу» деп,*
Қылған күлкі
Айласы көп
Бұл не?

5. Кезікті бір жануар,
Үстінде екі тауы бар.
6. Есек құлақты,
Мысық аяқты,
Түйе ерінді,
Ешкі құйрықты.

Ең айлакер аң... *(түлкі)*
Ең қорқақ... *(қоян)*
Балды жақсы көретін...*(аю)*
Аң патшасы...*(арыстан)*
Мысыққа ұқсайтын аң...*(жолбарыс)*
Ең ұзын мойын...*(керік)*
Ең ірі жануар...*(піл)*
Үстінде тікенегі бар...*(кірпі)*

-Балалар, бұл жануарларды біз «Жабайы жануарлар» деп атаймыз. Олар орманда, таулы жерлерде, елсіз далада мекен етеді. Өз азықтарын өздері тауып жейді. Табиғатта жабайы аңдардың түрі өте көп. Олардың ішіндегі қасқыр мен түлкі, жолбарыс пен арыстан жыртқыш аңдар. Тістері өткір, көздері қырағы әрі сезімтал. Өздеріне керекті жемтіктің иесін алыстан-ақ сезеді. Қыста жортып жүріп, азықтарын тауып жейді.

Сергіту сәті: *Ал балалар тұрайық,*
Сергіп бәріміз алайық.
Қойдың жүрісін салайық,
Қояндарша секіріп,
Аюша біз қорбаңдап.
Түйеше ше біз маң-маң басып,
Бір тынығып алайық.

3-тапсырма:

Дидактикалық ойын: «Дауысынан таны».

Шарты: Үнтаспадағы жануарлардың дауысынан қай жануар екенін табады.

Тәрбиеші: -Жарайсыңдар, балалар! Енді төртінші тапсырманы көрейік.

4-тапсырма: Жануарлар туралы тақпақтар айту.

Мерей: *Ақ қоян-ау, аққоян,*
Ұзын құлақ, сақ қоян.
Қаша берсең, орманға,
«Қорқағым» деп ат қоям.

Нұрасыл: *Түлкі деген қу ғой,*
Жүрген жері шу ғой.
Жатып алып жеуге,
Үйрегені осы ғой.

Аян: [illegible]

Хадиша: *Ормандағы аюдың,*
Құлпынайы көп екен.
Теріп, теріп алайық,
Қалтамызға салайық.

5-тапсырма:

Дидактикалық ойын: «Адасқан жануарлар».

Мақсаты: Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ажыратып, өз мекендерін табуға үйрету. Жылдамдыққа, епсіліккке үйрету.

Көрнекіліктер: Үй жануарлары мен жабайы жануарлардың суреттері.

Шарты: Зообақта араласып кеткен үй жануарлары мен жабайы жануарлардың өз үйлерін тауып берейік. Үй жануарларын - қораға, ал жабайы жануарларды, орманға жайғастырайық.

Тәрбиеші: Өте жақсы. Рефлексифті-түзетушілік.

Қорытынды:

Тәрбиеші: -Балалар, бүгінгі оқу қызметіміз сендерге ұнады ма?

-Қандай жануарлармен таныстық?
-Үй жануарларына не жатады?
-Неге үй жануары деп аталады?
-Ал жабайы жануарларға не жатады?
-Олар қайда тіршілік етеді?
-Үй жануарларының қандай пайдасы бар?
-Үй жануарларының төлдерін және жабайы жануарлардың балаларын қалай атаймыз?

-Балалар, бүгінгі оқу қызметіне барлықтарың өте жақсы қатыстыңдар. Ғажайып сандықтың барлық тапсырмаларын орындадыңдар. Жақсы қатысқандарын үшін барлықтарына смайлик.

Балалар: *Біз ақылды баламыз,*
Айтқан тілді аламыз.
Бүгінгі келген қонаққа,
Сау болыңыз деп айтамыз.

МАЗМҰНЫ

АМИРЕЕВА Кулзахира Сатовна
ТАНЫМ ТАҒЫЛЫМЫ МОЛ АПТАЛЫҚ..1
АЛМАГАМБЕТОВА Хатира Арубайқызы
БОЛАШАҚ ҰРПАҚТЫҢ БОЙЫНДА ҰЛТТЫҚ ПАТРИОТИЗМ
СЕЗІМІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ..4
БАЗАРБАЕВА Куляш Сансызбаевна
МӘҢГІЛІК ЕЛ БАСТАУЫ – РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ..6
МУСТАПАЕВА Молдир Амировна
МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ БАЛАНЫҢ
ТАНЫМДЫҚ ҚАБІЛЕТТТЕРІН ДАМЫТУҒА ЫҚПАЛ ЕТУІ..8
АБДУЖАББАРОВА Алия Абдухаликовна
EDUCATION COMES OF AGE IN INDEPENDENT
KAZAKHSTAN..10
ЖУМАНОВА Нурзия Куттыбайкызы
СИҚЫРЛЫ ГҮЛДЕР..13
АЛЕКЕНОВА Гаухар
ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ МАЗМҰНЫ - ЖАҢАШЫЛДЫҚҚА
БАСТАМА..15
ЖУМАНОВА Айшолпан Кенжебековна
ДҰРЫС ТАМАҚТАНУ, ДӘРУМЕНДЕРДІҢ ПАЙДАСЫ..16
АРУБАЕВА Гулнур Дауренбековна
ТҮСТЕР МЕН ПІШІНДЕР..18
ЕСБОЛАТОВА Мейрамгуль Карибаевна
ТАБИҒАТ АНАҒА САЯХАТ..19
РАМИНА Абдрахманова Жанатқызы
СИҚЫРЛЫ ЖАНАРТАУ..21
ҚАНАТБЕКОВА Арайлым Қанатбекқизи
ҒАЖАЙЫП ҚАЛТА..24
ТОТАНОВА Нургул Тотанқызы
ЖАНУАРЛАР..26
ТЕКЕШОВА Айжамал Нургазиевна
ТЕҢІЗ ӘЛЕМІНЕ САЯХАТ..28
NURIMOVA Inesh
MY CLOTHES AND THINGS..30
ЕСЕНОВА Жанат Каленовна
ЗОЛОТАЯ ОСЕНЬ..33
АМРЕЕВА Кулмира Сатовна
ЭНЕРГИЯНЫҢ САҚТАЛУ ЖӘНЕ АЙНАЛУ ЗАҢЫ..36
БИТОРЕЕВА Гулжазира Жылкайдаровна
ТҮРЛІ ТҮСТІ ДӨҢГЕЛЕКТЕР..39
КАЛДЫБЕКОВА Актолкын Серикбаевна
ОЙНАЙЫҚТА ОЙЛАЙЫҚ..41
МЫРЗАБЕКОВА Акерке Умирбековна
ЖОЛ ТӘРТІБІН БІЛЕЙІК..43

www.bilimsanati.kz

БІЛІМ САНАТЫ

2018 жылдың мамыр айынан бастап шыға бастады. Айына бір рет шығады.

Бас редактор:
РАХМАНҚҰЛОВА Зейнегүл Сламқұлқызы

Шығармашылық директор:
БЕКЗАТ Рүстем

Жауапты редактор:
ТЕНГЕБЕК Гүлнұр Бахтиярқызы

Редактор:
ОРЫМБАЙ Нұрбол

Дизайнер:
ҚАЛМАХАН Алихан Елікбайұлы

Компьютерлік қызмет:
ЕСІМБЕТОВА Дина Сейдалиевна

Тарату бөлімі:
ТӨЛТЕБАЙ Арман Ерсінбекұлы

ЖУРНАЛ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АҚПАРАТ ЖӘНЕ КОММУНИКАЦИЯЛАР МИНИСТРЛІГІ
АҚПАРАТ КОМИТЕТІНДЕ ТІРКЕЛГЕН.
Тіркеу куәлігі №16918-Ж

Редакцияға келіп түскен материалдар өңделеді,
авторға қайтарылмайды.
Автордың мақалалары редакцияның көзқарасын білдірмейді.
Кейбір материалдар мен суреттер интернеттен алынады.
Түпнұсқа редакция архивінде сақталады.

Меншік иесі: ЖК «САНАТ» дизайн және баспа орталығы.
Журнал редакция орталығында теріліп, «БІЛІМ САНАТЫ» баспаханасында басылып шықты.
Басылған күні: 25.02.2019 ж.

Мекен-жайымыз:
Қазақстан Республикасы
Шымкент қаласы, Мәдели Қожа көшесі, 1 «Г».
Бизнес центр «ЭСКО», 2 қабат, 215 кабинет
(Қажымұқан атындағы орталық стадион жанында),
2 қабат, 215 кабинет.
Байланыс телефондары:
+7 (7252) 77 35 77
Ұялы тел.: +7 701 480 40 45;
+7 776 383 40 45;
+7 708 478 60 51.
эл.пошта: bilimsanati@mail.ru
сайт: www.bilimsanati.kz

Тапсырыс: №03
Таралымы: 2750

ОЙНАЙЫҚТА ОЙЛАЙЫҚ

КАЛДЫБЕКОВА Ақтолқын Серикбаевна,
«Алпамыс Батыр» бөбекжай-балабақшасының тәрбиешісі.
ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ, ЖЕТІСАЙ ҚАЛАСЫ

Білім беру саласы:	Қатынас. Таным.	
Білім бөлімі:	Сөйлеуді дамыту. Математика негіздері.	
Мақсаты:	Балалардың сандар және пішіндер жайлы түсініктерін бекіту. Кеңістікті бағдарлауды жетілдіру. Сандарды тура және кері санауға дағдыландыру. Балаларға әртүрлі тапсырмалар бере отырып, зейіндерін, логикалық ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту, ұжыммен жұмыс жасау барысында бірлесіп шешім қабылдауды жетілдіру. Суретке қарап сөйлем құрауды үйрену, оңай тақпақ жаттауға үйрету. Алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу.	
Көрнекіліктері:	Сандар, слайд, пішіндер, жануарлар, аңдар суреті, мнемокесте.	
Әдіс-тәсілдер:	Шаттық шеңбер, қызықты сәт, сұрақ-жауап, көрсету, түсіндіру, сергіту сәті, тапсырмалар, санамақ айту, әңгімелеу.	
Билингвальды компонент:	сандар - цифры, жануарлар - животные.	
Іс-әрекет кезеңдері	*Тәрбиешінің іс-әрекеті*	*Балалардың іс-әрекеті*
Мотивациялық қозғаушы	-Балалар бүгін біздің ұйымдастырылған оқу қызметіміз ерекше өтеді. Себебі бізге қонаққа көптеген апайлар келіпті. Олай болса қонақтармен амандасайық. *Шаттық шеңбері:* *Біз әдепті баламыз,* *Айтқан тілді аламыз* *Үлкенге де сіз,* *Кішіге де сіз,* *Баршаңызды құрметтеп* *Бас иеміз біз.* Балалар жылдың неше мезгілі бар? - Қазір жылдың қай мезгілі? - Жыл мезгілдерін атап кетейік. *Ғажайып сәт:* Есік қағылады топқа почташы кіріп, балалармен амандасып хат алып келгенін айтады. Ол хат математика ханшасынан екен. Бұл хатта бізге көп тапсырмалар берiліпті. Соны дұрыс орындасақ, математикадан білімді екенімізді көрсетеміз. Бүгін біз математикадан білімдерімізді көрсетейік. Ендеше қазір біздер тең екі топқа «Сұңқарлар» мен «Қырандар» болып бөлінейік. -Ал тапсырманы тез, әрі дұрыс орындасаңдар мен сендерге көңілді смайликтер беріп отырамын. *1-тапсырма:* 1-ден 10-ға дейінгі сандарды тура және кері санау. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 тура санау. 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1 кері санау. 2-тапсырма. «Адасқан сандар» 1-ден 5-ке дейінгі сандарды рет-ретімен қою. Сандарды рет-ретімен қойып, көрші сандарды табу.	Балалар қонақтармен амандасады. Шаттық шеңберін орындайды Төрт мезгіл бар. Қыс мезгілі. Күз, қыс, көктем, жаз. Балалар почташымен амандасады Балалар екі топқа бөлінеді. Сандарды тура, кері санайды. Сандардың көршісін тауып, тапсырманы дұрыс орындайды.

РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ

«СИҚЫРЛЫ ӘЛЕМ»

Балаларға арналған республикалық журнал

Тіркеу куәлігі №16919-Ж

ҚҰРМЕТ ГРАМОТАСЫ

Жас жеткіншектерді отансүйгіштік рухта тәрбиелеп жүрген балабақша тәрбиешісіне арналған

«ҮЗДІК БАЛАБАҚША ТӘРБИЕШІСІ»

атты республикалық жобаға белсене қатысып, озық тәжірибесімен бөлісіп, өзінің кәсіби биік деңгейін танытқаны үшін Маңғыстау облысы, Мұнайлы ауданы Түркістан облысы, Жетісай қаласы «Алпамыс Батыр» бөбекжай-балабақшасының тәрбиешісі

БИТОРЕЕВА ГУЛЖАЗИРА ЖЫЛКАЙДАРОВНА

марапатталады

«Білім санаты», «Сиқырлы әлем» республикалық журналының Бас редакторы

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТОО «БІЛІМ САНАТЫ» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ

З.С.Рахманкулова

Тіркеу №006

Қазақстан Республикасы - 2020 жыл

…амыс Батыр» бөбекжай-балабақшасы

«Мектепке дейінгі ұйымдардағы сауықтыру шаралары»

(3-6 жас аралығындағы балаларға арналған)

Әдістемелік құрал

Жетісай 2018 ж

ба жетекшісі: «Алпамыс батыр» бөбекжай балабақшасының меңгерушісі Алмагамбетова

торлар: Жетісай қаласы «Алпамыс батыр» бөбекжай балабақшасының жоғары натты тәрбиешісі Исахова Н.Е., тәрбиеші Баймагамбетова А.А., тәрбиеші, ағылшын ті маманы Абдужаббарова А.А., дене шынықтыру мұғалімі Мынжасарова Г.А.

Жетісай қаласы, 2018 жыл, 72 бет.

Бағдарлама мектеп жасына дейінгі балаларға сауықтыру шараларын ұйымдастыруда мектепке дейінгі ұйым меңгерушілеріне, әдіскерлеріне, тәрбиешілеріне және дене шынықтыру нұсқаушысына әдістемелік көмек көрсету мақсатында әзірленді. Бұл бағдарлама мектепке дейінгі ұйымдарда сауықтыру шараларын ұйымдастыруға арналған. Мақтарал ауданының білім бөлімінің 2018 жылғы 6 сәуірінде оқу әдістемелік кеңесінің №83 отырысында қаралып, таратуға ұсынылды.

Мазмұны

1. Кіріспе
2. Ауа ваннасы
3. Ұйқыдан кейінгі гимнастикасы
4. Массаж
5. Рига әдісі
6.Жалпақ табандылық
7.Серуендегі күн, құм ваннасы
8. Су процедурасы
9. Қимылды ойындар және аз қимылды ойындар
10.Сергіту сәті
11.Денсаулық мерекелері
12.Жазғы сауықтыру
13.Қорытынды
14.Пайдаланылған әдебиеттер

Ясли сад «Алпамыс батыра»
Х.Алмагамбетова., М. Мустапаева., Н.Исахова., Ж.Катбаева.,
А.Абдужаббарова.

Игры для развития русского языка

Методическое пособие по обучению русскому языку детей дошкольного возраста

Жетісай 2020 ж.

Методическое пособие рассмотрен и рекомендован на тиражирование отделом образования Жетысайского района за протоколом № 1 28.08.2020 г.

Руководитель проекта: заведующая ясли сада «Алпамыс батыра» Алмагамбетова Х.А., методист М. Мустапаева.

Авторы: воспитательница высший категорий Исахова Н.Е., учитель русского языка Катбаева Ж.С., воспитательница I-ой категорий Абдужаббарова А.А.

Настоящее пособие является частью УМК по обучению дошкольников русскому языку и состоит из разных игр для развития русского языка, рекомендации по организации диагностики усвоения программного материала детьми. Данное пособие предназначено воспитателям, обучающим детей русскому языку как второму, специалистам двуязычных детских садов, родителям, воспитателям.

Введение

В наши дни не только в больших городах, но и в сельской местности республики живут люди, говорящие на русском или на другом иностранном языке. Хотим мы этого или не хотим, но даже самые маленькие дети знают хотя бы несколько русских или иностранных слов (например, из мультфильмов, рекламных роликов, по сладостям и игрушкам) и понимают, как важно уметь общаться на других (чужих) языках. В современных условиях развития общества русский язык становится обязательным компонентом обучения не только в школе, но и в национальных дошкольных образовательных учреждениях. Основной задачей обучения русскому языку в дошкольном возрасте является формирование и развитие первоначальных умений и навыков практического владения русским языком в устной форме.

В программе конкретно указано, какими явлениями и фактами русского языка дети должны овладеть активно, т. е. и понимать и употреблять их, а какими пассивно, т. е. только понимать. Основной целью обучения второму языку в детском саду является развитие языковой способности, ознакомление с русским языком как средством общения и с культурой русского народа. В ходе усвоения второго языка в детском саду дети проходят подготовку к дальнейшему изучению этого языка в школе. В процессе обучения дети должны научиться воспринимать и понимать русскую речь на слух и говорить по-русски в пределах доступной им тематики, усвоенных слов, грамматических форм, синтаксических конструкций и несложных образцов связной речи. Дошкольное учреждение, опирающееся на основные принципы современной развивающейся дидактики, призвано организовать развивающее обучение так, чтобы оно ориентировалось на потенциальные возможности ребенка, на «зону ближайшего развития», учет индивидуальных особенностей.

Игры на уроках русского языка и во внеурочное время

Как элемент любого урока, метод обучения русскому языку, как прием активизации учебного процесса и воспитании интереса к изучению русского языка на уроках и во внеурочное время – на занятиях факультатива и кружка – я использую игры.

Учебный процесс, сопровождаемый играми, характеризуется большой активностью, проявлением инициативы, смекалки детей, лучшим и более прочным запоминанием изученного материала. Игры дают богатый материал интеллектуального развития школьников, их умственных способностей, помогают учителю изменять формы работы на уроке, повышать трудоспособность и снимать усталость детей, формирует навык самостоятельно учиться.

В основе игровых занятий – состязание во внимательности, изобретательности, находчивости. Используя ту или иную игру, я ставлю ее на службу преодоления определенных недостатков в усвоении того или иного материала в школьной программе, на повышении снижении усвоения, на заинтересованности учащихся к определенной теме.

При использовании игры опираюсь на следующие задачи:

1) разбудить в учащихся интерес, вкус к игре, желание играть;

2) направить игру в нужное русло, ведь игра нас интересует не сама по себе, а лишь постольку, поскольку она помогает учащимся приблизиться к вполне конкретным целям обучения.

В игре действуют только положительные эмоции. Эмоциональность игры, спонтанность, некоторые другие факторы позволяют учащихся включаться в занятие не частично и не формально, а дают ему возможность проявить свои лучшие личностные качества в полной мере. Ученики получают от игры удовольствие, так как игра стимулирует учащихся к участию в занятии. В игре, с психологической точки зрения,

«Алпамыс Батыр» бөбекжай-балабақшасы
Х. Алмагамбетова, Н.Исахова, Г.Оспанова.

Әдістемелік нұсқаулық

Жыл мезгілдер картотекасы
(2-5 жас аралығы)

Жетісай 2018 ж

Әдістемелік құралда балаларға табиғаттағы құбылыстар жөнінде жалпылама және нақты түсініктерді калыптастыру. Жылдың төрт мезгілін айыра білу дағдыларын бекіту.

Балалардың сөздік қорын, ауызекі сөйлеу мәдениетін жетілдіру. Есте сақтау қабілетін арттыру. Зейінділікке, ұстамдылыққа, тапқырлыққа баулу.Балаларды табиғатты қорғауға, оның сұлулығын сезіне білуге тәрбиелеу мақсатында құрастырылған.

Мақтарал ауданының білім бөлімінің 2018 жылғы 6 сәуірінде оқу әдістемелік кеңесінің №83 отырысында қаралып, таратуға ұсынылды.

ОЗАТ ТӘЖІРИБЕ. ЖАҢА ӘДІС-ТӘСІЛДЕР.

«Алпамыс батыр» бөбекжай балабақшасында:

Білім беру саласы: «Шығармашылық»

Ұйымдастырылған оқу қызметінің түрі: Мүсіндеу

Мақсаты: Балаларға күз туралы түсінік беру, күз айларының атауларын меңгерту, мүсіндеудің әдіс тәсілдерін қалыптастыру. Еңбекке деген ынтасын арттыру, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

Құрал-жабдықтар: Тақтайша, ермексаз, кескіш, қағаздар, шаблон.

Әдіс-тәсілдер: көрсету, түсіндіру, сұрақ-жауап, қайталау.

Сөздік: Сары күз, алтын күз.

Билингвальды компонент: Күз - осень, жапырақ - листопад

Ұйымдастырушылық қозғаушылық.

Тәрбиеші балаларды жылулық шеңберіне тұрғызып бір-біріне алақан жылуы арқылы жақсы лебіздерін білдіртеді. Тәрбиеші балаларға күз мезгілінің ерекшелігі туралы әңгімеге тартады.

-Балалар, қазір жылдың қай мезгілі?

-Қане, күз айларын атаңдаршы?

- Күз мезгілдерінің қандай ерекшеліктерін білесіңдер?

Балалар жауаптары: - Күн суытады, жиі жаңбыр жауады. Құстар жылы жаққа ұшады, ағаш жапырақтары сарғайып, жерге түседі.

Ұйымдастырушылық-ізденістік.

Тәрбиеші: -Иә, дұрыс айтасыңдар! Айналаның барлығы жапырақтар, сап-сары алтынға үксайды екен. Сондықтан біз күзді «Алтын күз», «Сары күз» деп атаймыз. Жарайсыңдар, балалар, енді «Алтын күзге» арнап өлең айтып беріңдер.

Балалар өлең айтады.

«Күзгі жапырақтар»

А. Қалдыбекова,
«Алпамыс батыр» бөбекжай балабақшасының тәрбиешісі

Күзгі жапырақтар.

Алтын, сары, қызыл, көк...
Алуан алуа жапырақ.
Күзгі бақта күлімдеп.
Көз тартады атырап.
Күн шуақта маужырап,
Жатыр еді атырап.
Ағаштардан жамырап,
Ұшты кенет жапырақ.
Ой, алақай, тамаша.
Шашу шашты жапырақ.
Бақтың іші алаша,
Аунар ма еді жатып ап.
(К. Шаңғытбаев)

Рефлексиялық-түзетушілік

Тәрбиеші: -Ал, қазір жапырақтар-ды мүсіндейміз. Балалар ермексаздың түстерін өздері таңдайды.

Тәрбиеші: -Қане, бәріміз ермексаз-ды аламыз, алақанымызға салып домалақтаймыз. Енді ермексазды алақанымызға салып жалпақтаймыз. Ермексазды қатты қағаздың үстіне қойып, шаблонның шетін кескішпен бастырып кесеміз.

Жапыраққа ұқсады ма?

Балалар: - Иә, ұқсайды

Сергіту сәті. Балалар өлең жолдарына сай қимылдар жасайды.

Кел, билейік, кел, билейік,
Неге тұрсың білемей?
Кел, билейік, іркілмейік.
Неге отырсың үйренбей?
Жалығуды білмейміз,
Жабырқауды білмейміз.
Жауқазындай көзді тартып,
Жайраң қағып билейміз.
(М.Әлімбай)

Балаларға табиғат туралы өздері білетін тыйым сөздерді айтқызу: Көкті жұлма. Ағашты кеспе. Бір тал жұлсаң он тал ек. Гүлді үзбе. т.б.

Қорытындылау. Пысықтау.

Тәрбиеші сұрақ-жауап арқылы тақырып бойынша балалардың ойларын тиянақтайды.

Балалар өз жұмыстарын салыстыра отырып талдайды.

Күтілетін нәтиже:

Нені білу керек: Күз мезгілінің басқа мезгілден айырмашылығы.

Нені игерді: Саусақ қимылдарын.

Меңгерді: Өзіне және өзгенің

Ш.Бектасов атындағы жалпы орта мектебі:

«Менің Отаным - тәуелсіз Қазақстан».

Мақсаты:

1.Біліміділік: Оқушыларды Қазақстан Республикасының тарихымен, мемлекеттік рәміздерімен, Астана қаласымен таныстыру.

*2.Дамытушылық:*Оқушылардың дүниетанымын кеңейту, тіл байлығын, логикалық ойлау қабілетін дамыту.

3. Тәрбиелік: Болашаққа өз үлесін қоса білетін, ізденімпаз ұрпақ етіп тәрбиелеу. Патриоттық, эстетикалық тәрбие беру.

Түрі: Жаңа білімді хабарлау, саяхат сабақ.

Көрнекілігі: ҚР-ның рәміздерінің суреттері, интербелсенді тақта, мақал-мәтелдер, музыка т.б..

Сабақтың барысы:

Ұйымдастыру кезеңі:

Психологиялық дайындық.

Шаттық шеңбері.

Негізгі бөлім.

Балалар кішкене паровоз құрып саяхатқа шығады.

1-ші аялдама:

«Мемлекеттік рәміздер».

Қазақстан мемлекетінің тарихи даму жолын айқындайтын өз рәміздері - Әнұраны, Елтаңбасы, Туы бар. Рәміздер туралы слайд көрсетіледі.

Оқушылар:

-Егемеңді Қазақстан!
Әнұраным - жанұраным,
Айтар әнім - сөйлер сөзім,
Туған жерім - сағынышым
Мәңгі бақи шырқалады.
Республика әнұраны.
(Мемлекеттік әнұран орындалады.)

Оқушылар Ту, Елтаңба туралы тақпақтар оқиды

1-оқушы:
Бітім тұлға бойы
Айдынымдағы аспанның
2- оқушы:
Елтаңбасы елімнің
Елдігімнің белгісі.

2-ші аялдама:

«Ел тарихы - жер тарихы»

3-Оқушы:
Ел тарихы, жер тарихы шіміз,
Болашақтың қасиетті қазынасы.
Барлық ұлтпен бауырласып жетелеу
Ақ, қараны тілін тұрса сөзіміз.

Мұғалім: - Еліміздің тәуелсіз ел атануы үшін біздің ата-бабаларымыз көп тер мен қан төккен, елдің болашағы үшін өмірлерін қиған.

(Слайдтар көрсетіледі).

Тапсырма. Әр топқа қиылған қағаздар таратылады. Сол қағаздардан Отан туралы мақалдар құрастырады.

3-ші аялдама: «Президент».

ҚР-ның Президентінің портреті көрсетіліп, әңгіме жүргізу.

Сұрақ-жауап сайысы:

Ортаға сұрақтар салынған қобдиша қойылады. Оқушылар

Батыра бөбекжай -балабақшасы

Х.Алмагамбетова, Н.Исахова, А.Баймагамбетова,
А.Жуманова, Г.Абдуханова.

Әдістемелік нұсқаулық

Мүсіндеу

(2-5 жас аралығындағы балаларға арналған)

Жетісай

Мақтарал ауданының білім бөлімінің 2018 жылғы 6 сәуірінде оқу әдістемелік кеңесінің №83 отырысында қаралып, таратуға ұсынылды.

Мақтарал ауданының білім бөлімінің мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту бойынша әдіскері Нуралиева Айгуль Абдрахмановна.

Жоба жетекшісі: «Алпамыс Батыр» бөбекжай балабақшасы МКҚК -нын меңгерушісі Алмағамбетава Хатира Арубаевна.

«Алпамыс Батыр» бөбекжай балабақшасының әдіскері Баймагамбетова Алия Ануаровна

Авторлар «Алпамыс Батыр » бөбекжай балабақшасының тәрбиешілері: Исахова Несибели Есиркеповна, Жуманова Айшолпан Кенжебековна,Абдуханова Гульсана Дуйсеновна.

Әдістемелік құралда балабақшадағы Мүсін өнерінің түрлерімен таныстыру. Мүсіншілердің көркем шығармаларын талдау. Мүсін сомдау материалдарының технологиялық тәсілдерімен таныстыру. Әр түрлі материалды ұқыпты пайдалана білуге үйрену арқылы эстетикалық тәрбие беру. Саз балшықтан немесе ермек саздан созу, ию тәсілдерін терең меңгеру мақсатында құрастырылған.

Әдістемелік нұсқаулық - Жетісай қаласы 2018 жыл, 84 бет.

16-17 АҚПАН ФЕВРАЛЯ FEBRUARY
ASTANA / 2018

РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ

Международная научно-практическая конференция

«ФУНДАМЕНТАЛЬНЫЕ И ПРИКЛАДНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОЙ НАУКЕ»

Мазмұны/Содержание

Абдужаббарова Алия Абдухаликовна........
Ербатыр Б.Ө.,Сәбитбекова М.М., Утаргалиева Ш.Ш.
Молдашева Л.Ж., Қожабекова Ж.Қ.........................2
Акбалаева Мейрамкуль Жаксиликовна........
Акимбеков Бауыржан Тунгышбекович.........................5
Алмагамбетова Хатира Арубаевна.........................8
Арепьева Светлана Витальевна.........................12
Ахметова Сауле Жумабаевна.........................22
БаймагамбетоваАлия Ануаровна.........................26
Балгарина Саржан Азишаневна.........................31
Бектлеуова А.Р, Ахметова А.Б.........................32
Бектлеуоваа.Р.,Бахаева А.Б.........................36
Бимагамбетова Г.А.,Сахиұлы Б.........................43
Бөкен Гүлназ Сайлаубайқызы.........................48
Ваакс Александр Николаевич.........................55
Ваакс Вера Александровна.........................61
Глущенко Елена Анатольевна.........................65
Гумарова Дина Катесовна.........................71
Дүйсенова Т.Қ., Жаксибаева Ж.М.........................76
Ержан Маусипа.........................80
Ержігіт Айзада Нұржанқызы.........................85
Жуманова Айшолпан Кенжебековна.........................88
Зейнелова А.Е.,Суюндыкова Б.С.,Алькенова Б.К.........................93
Ибрагимкызы.Ш.........................96
Изгалиева Айгерим Жаскалиевна.........................101
Иманбаев Азамат Капуханович.........................104
Имаханова А.А.,Акаева М.А.........................114
Исахова Несібелі Есиркеповна.........................119
Калиева Ж.А.,Алтаева А.У.........................124
Карипбаева Шынар Тоқтарқызы.........................129
Әмет А.Ж.,Карынбаева М.Ж.........................134
Кенжегалиева Айдана Женисовна.........................141
Ким Е.О.,Адекенова А.Н.........................144
Кинеев Архат Аргынович.........................149
Кисанова Айгуль Булатовна.........................152
Кубиева Нургуль Пангереевна.........................158
Кульшарипова З.К.,Мустафина Р.С.,Жалмагамбетова Б. Ч.........................159
Кульшарипова З.К.,Жакубалдина Б.Б.,Исабекова Б.Б.........................164
Құрбанәлі Жазира.........................169
Қалдыбекова Актолқын Серікқызы.........................174
БалмановаШолпанЖибекалиевна.........................180
КожамсугуроваА.С.........................184
Қыдыршаев Абат СатыбайұлыА.С.,Мараткызы А.........................189
Леньшина Евгения Олеговна.........................195
Мажитова Алтыншаш Калижановна.........................199
МалибаеваА.М.,Маханбетова А.Ж.,Бекмурзина А.Б.........................204
Марина Ребенок.........................210
Марушкина Наталья Ильинична.........................217
МенденоваКуляшШиразетдиновна.........................220
Міркемел Айнұр Мұратқызы.........................224
Моисеев Евгений Сергеевич.........................229
.........................234
.........................239

Редакциялық кеңес:
Батырбаева Н.К. (төраға)
Алибаев Ерлан Акылжанович
Лэзиза Мырзантайқызы
Дағайқызы Жаннат,
Қарагулова Айгерім
Конференция өткізуге жауаптылар:
Алибаев Ерлан Акылжанович
Лэзиза Мырзантайқызы

Қазіргі ғылымдағы іргелі және қолданбалы зерттеулер
/Астана,2018. – 428б.

Бұл ғылыми басылым 2018 жылдың 16-17 ақпан айында өткен «Қазіргі ғылымдағы іргелі және қолданбалы зерттеулер» атты Халықаралық ғылыми-практикалық қашықтық конференциясының жинағы болып табылады. Жинақ ұстаздар, мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының педагог қызметкерлері, мектеп мұғалімдері, ғылыми қызметкерлер, студенттер, магистранттар, PhD докторанттарының (аспиранттар) ғылыми тәжірибесі, зерттеулерінің нәтижесі болып табылады.

Жас ғалымдарға арналған.

ӘОЖ 001
КБЖ 72

ISBN 978-601-275-641-8

«Білім-Образование-Education» РГПО қарасты баспа орталығында беттеліп, басылды. Басуға 26.02.2018ж. қол қойылды. Пішімі 60х84/16. Қаріп түрі Times New Roman. Ризографиялық басылыс. Көлемі 10,75 шартты баспа табақ. Таралымы 100 дана. 010000,Астана қаласы

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Мұражайдың білім берудегі орны // Алматы-ақшамы. 2014. №106. 8 б.
2. Қайназарова А.Е. Музейное дело в Казакстане (2-пол.XIX – нач. XXвв). – Алма-Ата,1995.
3. Ахметжан Қ.С. Қоғам дамуының жаңа кезеніндегі музейлердің әлеуметтік-мәдени функциялары // Музей және қоғам. Дөңгелек үстел отырысына қатысушылар баяндама жинағы.– Астана, 2006. – 13–16 б.
4. Амаргазиева А.Ж. «Есік» қорық-музейіндегі білім беру бағдарламаларындағы көп тарапты қадамдары Ә.М. Оразбаевтың 95 жылдығына арналған «Қазақстан мен іргелес елдердің тарихи-мәденимұрасын зерттеудегі заманауи әдістер мен тұрғылар» атты «IX Оразбаев оқулары» халықаралық ғылыми-әдістемелік конференция материалдары II – бөлім, 28–29 сәуір 2017 ж. – Алматы, 2017. – 347-349 бб.

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ҚАРАПАЙЫМ МАТЕМАТИКАЛЫҚ ТҮСІНІКТЕРІН ДАМЫТУДА ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯНЫ ҚОЛДАНУ ЖОЛДАРЫ

ҚАЛДЫБЕКОВА Актолқын Серікқызы
«Алпамыс Батыр»бөбекжай-балабақшасы
тәрбиеші
ОҚО, Мақтарал ауданы, Жетісай қаласы
Қазақстан

Аңдатпа

Бұл мақалада мектеп жасына дейінгі балалардың қарапайым математикалық түсініктерін дамытуда жаңа технологияны қолдану жолдары туралы карастырылған

Аннотация

В этой статье рассматриваются способы использования новейших технологий в разработке простых математических понятий дошкольников.

Бүгінгі бөбек – ертеңгі азамат – қоғам иесі. Балғын бөбектерге ең алғаш жол көрсетуші, бағыт беруші – балабақша тәрбиешілері. Өйткені білім мен тәрбие негізі баланың жеке басын қалыптастыру негізі балабақшада қаланады. Балаларға сандарды айту, түсіндіру, артық, кем, тең қатынастарын анықтауда салыстыру тәсілінің мәнін түсіндіру, сандарды тура және кері санауға жаттықтыру. Ұзындығы мен ені, биіктігі мен жуандығын салыстыру арқылы сөздік қорларын молайтып, математикалық ұғымдарын қалыптастыру. Балабақшадағы балалардың білімін зерттеу тәрбиешінің ең маңызды, негізгі

Санамақты санадық
Енді сәл дем алалық.

Санамақтар әртүрлі мағынада болады. Осындай санамақтар арқылы балалардың тілін дамытып, санау қабілетін арттырамын. Санамақтағы әрбір сөзді, атауды есінде сақтаса, олар білімді, жеті атасын білетін, болашағынан үміт күттірер азамат болып өседі деп ойлаймын. Саусақ санау ойыны баланы сан үйренуге қызығушылығын арттырады. Осы санамақтарды бос уақытта, күннің екінші жартысында жаттату арқылы мағыналарына түсінік беремін. Санамақтар балаларға ұлттық нақышта тәрбие жұмыстарын жүргізумен бірге оларды мектепке даярлайды.

Мектеп жасына дейінгі балаларға қарапайым математикалық түсініктерді қалыптастыру тақырыбында зерттеу жұмысын жасадым.Зерттеу барысында қарапайым математикалық түсініктерді қалыптастыруда санды тура санау, санды кері санау, цифрларды тануы, көлем, салыстыру, геометриялық пішіндер, кеңістікті бағдарлау, уақыт ұғымдарын төмендегі тапсырмалар арқылы зерттедім.

1 - тапсырма: 1 - ден 5 - ке дейін тура санау.

1. Суреттегі алмұртты дұрыс санап беру керек.
2. Суреттегі балапандарды сана.
3. Алма ағашының басындағы алманы сана.

2 - тапсырма: 5 - тен 1 - ге дейін кері санау.

1. Ауызша 5 - тен 1 - ге дейін кері сана
2. Суреттегі санды көрсетіп, 5 - тен 1 - ге дейін кері сана.
3. Сан қатарындағы жазылмай қалған санды жаз.

3 - тапсырма: Цифрларды тануы.

1. Суреттегі цифрларды дұрыс көрсетуі керек.
2. Цифрларды ретімен жаз.
3. Суреттегі цифрды ретімен сызықпен сызып қос.

4 - тапсырма: Көлем.

Көлемді сипаттап айта білу үшін мына тапсырманы пайдаландым.

1. Суреттегі нәрсенің көлемі үлкенін тап.
2. Суреттегі заттың қайсысы ауыр.
3. Қайсысы кіші екенін ата.

5 - тапсырма: Шамаларды салыстыру.

1. Қай ағаш биік?
2. Қайсы жануардың бойы қысқа?
3. Суреттегі екі жолдың қайсысы жіңішке?

6 - тапсырма: Геометриялық пішіндер.

1.Заттар қандай геометриялық фигураға ұқсайды? Геометриялық фигураны шаршының ішіне сал.

2. Қай пішін жоқ? Соның суретін сал.

3. Үйшік қандай геометриялық пішіндерден құрастырылған.

7 - тапсырма: Кеңістікті бағдарлау.

1. Не қайда орналасқан?

жұмыстарының бірі анықтайды. Зерттеу әр баланың жетістік көрсеткіштерін анықтауға көмектеседі. Зерттеу әдісін таңдау оның мақсатына байланысты. Стандарттан алынған тапсырмаларға сүйеніп, балалардың деңгейін жоғары, орташа, төмен деп аламыз. Әр тоқсан сайын және жыл соңында балалардың білім деңгейін тексере отырып балл қойылады.

- тапсырманы қатесіз өз бетінше орындаған бала
- тапсырманы үлкендердің көмегімен орындаған бала
- тапсырманы қатемен орындаған бала
- тапсырманы орындамаған бала

Балалардың танымдық іс - әрекетін дамыту, олардың құзіреттілігін қалыптастыруда зерттеу жұмыстарының маңызы өте зор. Көптеген зерттеулер балалардың көзқарасын кеңейтуде және қасиеттерінің дамуына әсер етеді. Балалардың ойлау қабілетін дамытуда математика пәнінің алатын орны ерекше. Оның әрбір жұмысы ой белсенділігін қажет етеді. Зерттеу балалардың ойлау қабілетін жетілдіретін жаттығу жұмыстарын жүргізуге көп көңіл бөлу керек. Олар әртүрлі математикалық логикалық есептер, сөзжұмбақтар, математикалық ребустар, жұмбақтар мен жаңылтпаштар, санамақтар. Енді соның ішінде математикалық логикалық есепке тоқталайық.
Бес бұтақты ағашта,

Бұтақ сайын бір алма.
Біреуін бер Маратқа,
Сонда қалмақ неше алма?
(4 алма)

Қазақ ауыз әдебиетінен орын алған ерте заманнан бастап бүгінгі күнге дейін даму, өсу үстінде келе жатқан жанрдың бірі санамақ. Санамақтарды халық негізінен, жас балаға сан үйрету мақсатымен шығарған. Санамақтар арқылы мектеп жасына дейінгі балаларды қоршаған ортадағы дүниені тану мен қатар халқымыздың атадан қалған салт дәстүрін де санау арқылы үйренеді, әрі дүниені таниды. Баланың қисынды ойлауы мен математикалық ойлау қабілетін дамытады. Атау ұйқастырып санау арқылы бала санауды үйренеді, әр санға ұқсас заттарды танып біледі. Қолданып жүрген санамақтарымнан мысал келтірейін.

Саусақтарды салалап,
Кел санайық санамақ.
Бірім – бірлік,
Екім – елік,
Үшім – үскі,
Төртім – түскі,
Бесім – бесік,
Алтым – асық,
Жетім – желке,
Сегізім – серке,
Тоғызым – торқа,
Оным – олжа,

2. Қыздың оң жағында не бар?
3. Суретте жоғарыда не бар?
4. Қайда жасырынған?

8 - тапсырма: Уақыт.

1. Мынау қай уақыт?
2. Мезгілдердің ішінен күз мезгілін көрсет.
3. Кешкі уақытты көрсет

Балалардың зейінін тұрақтандыру, қабылдауын және танымдық қабілетін жоғарылату. Оқу іс-әрекетіне, ойын әрекетіне белсенді қатысу шығармашылық ізденіске талпындыру жаңа әдіс- тәсілдерді қолдану. Мектеп жасына дейінгі балалар кішігірім математикалық терминдер, геометриялық пішіндердің атауларын (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және олардың элементтері (қыры, бұрышы) болатынын, қосу, алу тең ұғымдарын үйренеді. Осы тапсырмаларды өз бетімен орындау- шығармашылық жұмыс бастамасы. Келесі 4 деңгейді орындайтын оқушылар бірте–бірте дараланып шыға бастайды.Ал, 4 деңгей тапсырмаларын үнемі жеке карточкалар арқылы беріп отырамын. Бүгінгі таңда адамзат қоғамына ғылыми жаңалықтар мен инновациялық технологиялар қаншалықты маңызды болса, мектепке дейінгі мекемелерде оқыту мәселесін де заман талабына сай,уақыт сұранысын қанағаттандыратын жаңа технологиялармен қамтамасыз ету қажеттігі туындап отыр, сондықтан әрбір педагогтың алдына оқытудың жаңа технологияларын оқыту үрдісіне енгізу мақсаты қойылып отыр.

Балабақшаның басты міндеттерінің бірі бүлдіршіндердің ой-өрісін, іс-қимылын жан-жақты дамыту.Бұл кезең баланың іс әрекетінің қалыптасуымен дамуы қуаттылықпен жүретін ерекше құнды, қайталанбайтын мезгіл. Бұл мезгілде балаларғаберілетін білім ең алдымен тәрбие мазмұны әлеуметтік сұранысқа сай жүзеге асырылуы тиіс.

Дамыта оқыту технологиясы. Білім беру жүйесін қайта құру балабақшадан басталатыны белгілі. Ал, білім беруді жақсарту педагогқа байланысты екендігі сөзсіз. Соған орай білім берудің жаңа технологияларын мақсатқа сай қолдана білу қажет. Мысалы: Ертегінің мазмұнын ашу барысында «Дамыта оқыту технологиясын» қолдансақ, ондаЛ.В.Занковтың дамыта оқыту жүйесінің негізгі мақсаты жеке адамның жоғарғы дәрежеде жан -жақты дамуы үшін негізін жасау. Дамыта оқытудың басты мақсаты- баланы оқыта отырып жан -жақты дамыту.

Жаңа технологияны жүзеге асыруда тәрбиешінің белсенділігі, шығармашылық ізденісі, өз мамндығына деген сүйіспеншілігі, алдындағы шәкірттерін бағалауы ерекше орын алады. Шығармашылық қабілет әр баланың табиғатында болуы мүмкін. Біздің міндетіміз - балаға оның бойында жасырынып жатқан мүмкіндіктерін ашып көрсету.Математика сабағында баланың ой еңбегі мен қабілетін арттыру және дамытудың тиімді әдістерін қалыптастыра білу керек:

-берілетін тапсырманың орындалуын білу және оны ұғыну керек ;
-есеп шығарудың әртүрлі жолдарын, тәсілдерін игеру керек;

-балалардың қызығушылығын арттыру мақсатында ойын түрлерін пайдалану керек.

Осыайтылған әдіс- тәсілдердің бәрін жүзеге асыру оңай шаруа емес.Оған шығармашылық тұрғыдан ізденіс, шыдамдылық, жүйелі жұмыс жасай білу қажет. Ең алдымен осы уақыт ішінде технология бойынша жұмыс істеудің тиімді жақтарын айтатын болсам:

1. Әр бала өздігінен жұмыс істеуге дағдыланады ;
2. Баланың жеке қабілеті айқындалады ;
3. Іштей бір - бірінен қалмауға тырысады;
4. Тапсырманың күрделену деңгейіне сәйкес, баланың ойлау қабілеті артады ;
5. Әр бала өз деңгейіне, қабілетіне қарай бағаланады ;
6. Бір сабақта есептің әр түрін шығарады.

Осындай жұмыстарды ойдағыдай атқару үшін тәрбиешінің балаға берер әсері болу керек. Мысалы: балаға сенім қалыптастыру үшін«сен білесің», «сенің қолыңнан келеді», « үйренесің» деген сөздер қажет. Баланың өз ойынан шыққан жетістігін жоғары бағалап, мадақтап, көтермелеп отыру керек.

Оқу іс - әрекетті түрлендіріп өткізуде пайдаланатын технологияларды пайдаланамын

1. Оқу іс-әрекетті түрлендіріп өткізу
2. Басқа сабақтармен ұштастыру
3. Жарыс-сайыс, оқу іс -әрекеттер
4. Көрнекіліктер арқылы
5. Венн диаграммасы, логикалық ойындар
6. Тірек сигналы
7. Кубизм әдісі

Оқу іс-әрекетті түрлендіріп өткізу деген тарауда мысалы: іс- әрекетінің кіріспе бөліміне сол бүгінгі өткізілетін математикалық ұғымдарды немесе санға байланысты тақпақтар, санамақтар, жаңылтпаштар айтамын. Жұмбақ, ауызша есептер шығарту арқылы балалардың ойлау қабілеттерін арттырамын. Сабақ ортасында балалар шаршамау үшін сергіту сәтін жүргіземін.

Жарыс-сайыс сабақтарды пайдалана отырып,түрлі ойындар өткізу балалардың ақыл -ой еңбегін ерекше қажет етеді. Математика сабақтарында балаларды екі топқа бөліп, жарыс -сайыс сабақтар өткіземін. Әр топқа ат қою.Әр топұпай жинаған сайын балаларға жұлдызшалар беру. Жылдың соңына қарай балалармен «Кім тапқыр», «Ойланғын, таппай қоймағын» атты жарыс сабағын өткіздім. Бұлсабаққа ата -аналарды да қатыстыруға болады. Іс-әрекетінде логикалық ойындарды ойнағанда, балалардың ойлау қабілетін арттыру. Логикалық жаттығуларды орындау баланың ақыл -ойын, қиялын, ой ұшқырлығын дамытады.

Венн диаграммасы.Бір -біріне жуықтау термин сөздерді, ұқсастығы мен айырмашлығын талдау. (ересектер, мектепалды даярлық топта қолданады)

Тірек сызбасы деген тарауыда тақтаға іліп талдау жасау арқылы балаларды ойлау қабілетін одан әрі дамыту.Кубизм әдісі - текшенің алты қыры

арқылы термин сөзді талдау, кубиктегі бейнеленгенсуретке қарап, өз ойларын жеткізу.

Қорытындылай келе,әр баланың жеке қабілетін анықтап, оны белгілі бір бағытқа жетелеу, ұстаз парызы. Шығармашылық жаттығулар балалардан тек қана математикадан білім емес күнделікті өмірде кездесетін әртүрлі жағдайға байланысты білімді талап ететін тапсырмалар.

1.Оқутудың қай түрін қолдансақ та ең бастысы – балаға деген сенім, баланың өз ісіне жауап беру мүмкіндігіне сүйене отырып, оған деген сенімді арттыру.

2. Жаңа технологияның талаптарына сай тәрбиешіге арналған әдістемелік кітаптар және балалардың жазылуына жаңа типтегі оқулықтар қажет.

3. Бұл айтылғандар жаңа технологияның барлық мүмкіндіктерін әлі толық ашпайды. Оның басқада талай тиімді тұстарын күнделікті ұстаздық тәжірибемізден анықтай беретінімізге сенемін.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Т. Кенжебаев, М. Абдиров «Мектепке дейінгі педагогика» Алматы, 1985ж
2. «Бала мен балабақша» журналы №1, 2011ж
3. «Отбасы және балабақша» №1, 2005ж
4. Мектепалды даярлық журнал №1, №2, №3 2004ж
5. «Балақай» республикалық журнал №1, 200

ДУАЛЬДІК БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІ – МӘҢГІЛІК ЕЛ ИДЕЯСЫНЫҢ ИНДУСТРИЯЛЫҚ – ИННОВАЦИЯДАҒЫ ЖАҢАША МАЗМҰНЫ

БАЛМАНОВА Шолпан Жибекалиевна
Қазақстан
Арал көпсалалы колледжінің арнайы пән оқытушысы

Аңдатпа

Мақалада Елбасы Н. Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына арнайтын жыл сайынғы Жолдауларында техникалық және кәсіптік білім беруге баса маңыздылық беріп, кәсіптік білім беру кәсіби стандарттарға негізделіп, қатаң түрде экономикалық қажеттіліктермен өзара байланыстырылуы міндеттелгендігі айтылған. «Қазақстан-2050 - Мәңгілік ел» стратегиясында техникалық және кәсіптік білім беру саласында дәл қазіргі кәсіби оқыту жүйесі енгізіліп отырғандығы.Осы орайда еліміздің экономикалық өсуі біздің ең маңызды міндетіміз екендігі, өндірісті, білім мен ғылымды біріктіру, инновациялық – индустриялық кластерлерді дамыту жөнінде, білім беру жүйесін жаңғырту, техникалық және кәсіби мамандарды даярлаудың жаңа тиімді жүйесі жайында баяндалған. Қазақстан Республикасының Президенті Н. Назарбаевтың «Қазақстан – 2050 мәңгілік ел » стратегиялық Жолдауын, Қ

CERTIFICATE

РУХАНИ
ЖАҢҒЫРУ

«ҚАЗІРГІ ҒЫЛЫМДАҒЫ ІРГЕЛІ ЖӘНЕ ҚОЛДАНБАЛЫ ЗЕРТТЕУЛЕР»
атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясына қатысқаны үшін

Қалдыбекова Ақтолқын Серікқызына
БЕРІЛЕДІ

Директор **Лязиза Мырзантайқызы**

ASTANA 2018

«Алпамыс Батыр» бөбекжай -балабақшасы

Х.Алмагамбетова, Н.Исахова,
А.Баймагамбетова, А.Қалдыбекова

Әдістемелік нұсқаулық

Мектепке дейінгі ұйымдарда жаңа инновациялық технологияларды қолдану тиімділігі

(2-5 жас аралығындағы балаларға арналған)

Жетісай 2018 ж

Мактарал ауданының білім бөлімінің 2018 жылғы 6 сәуірінде оқу әдістемелік кеңесінің №83 отырысында қаралып, таратуға ұсынылды.

Мактарал ауданының білім бөлімінің мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту бойынша әдіскері Нуралиева Айгуль Абдрахмановна

Жоба жетекшісі: «Алпамыс Батыр» бөбекжай балабақшасы МКҚК -ның меңгерушісі Алмагамбетава Хатира Арубаевна

«Алпамыс Батыр» бөбекжай балабақшасының әдіскері Баймагамбетова Алия Ануаровна

Авторлар «Алпамыс Батыр » бөбекжай балабақшасының тәрбиешілері: Исахова Несибели Есиркеповна, Калдыбекова Актолқын Серикбаевна.

Әдістемелік құралда балабақшадағы жаңа технологиялар сипаттамасы және тиімділігі ұсынылған. Мектепке дейінгі ұйымдардағы тәрбиешілердің бүлдіршіндерге сапалы, жаңашыл тәрбие мен білім беру мақсатында құрастырылған.

Әдістемелік нұсқаулық - Жетісай қаласы 2018 жыл, 84 бет.

«Алпамыс Батыр» бөбекжай-балабақшасы

Х. Алмагамбетова, Н.Исахова,
Н.Тотанова, М.Мустапаева

Әдістемелік нұсқаулық

Мектепке дейінгі ұйымдарда халық ауыз шығармаларын түсіндіру жолдары

(3-6 жас аралығындағы балаларға арналған)